

**Vantaan Invalidit ry:n (Työkeskus Visu) oikaisuvaatimus koskien
ostopalvelusopimuksen irtisanomista/ Vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan
viranhaltijanpäättöksen 28.4.2015 § 21 käsittely**

VD/10999/02.08.00.00/2014

TA/KL

Hakija 18.5.2015

Vantaan Invalidit ry

Vanha Kuninkaalantie 5

01300 Vantaa

Puheenjohtaja Eeva Pitkänen

Toiminnanjohtaja Sirpa Hietaranta

Viranhaltijan päätös, jota oikaisuvaatimus koskee

Va. vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja 28.4.2015 § 21/2015. Viranhaltija on kyseessä olevalla päätöksellä irtisanonut Vantaan kaupungin ja Vantaan Invalidit ry:n välisen työllistymistä tukevaa toimintaa koskevan sopimuksen päättämään 31.12.2015.

Vantaan kaupungilla ja Vantaan invalidit ry:llä on vuonna 2003 voimaan tullut sopimus sosiaalihuoltolain mukaisen työllistymistä tukevan toiminnan tuottamisesta. Sopimus on voimassa toistaiseksi ja irtisanomisaika molemmin puolin on (6) kuusi kuukautta. Vuosittain osapuolet ovat sopineet palvelujen laadusta, määrästä ja hinnasta erillisessä toteuttamisohjelmassa.

Vuoden 2015 toteuttamisohjelman mukaisia ostosopimuspaikkoja on 13, joihin voidaan sijoittaa 22 – 25 vantaalaista osatyökykyistä henkilöä. Vuoden 2015 ennakkomaksun suuruus on yhteensä 192 237,50 €. Enimmillään kustannukset ovat 196 072,50 € vuonna 2015.

Vantaan kaupungilla kustannusten hillitseminen, toiminnan tehostaminen ja tuottavuuden lisääminen ovat keskeisiä tavoitteita tulevinakin vuosina. Vammaispalveluissa tämä näkyy oman toiminnan vahvistamisena ja ostopalvelujen vähentämisenä. Vuoden 2015 alussa vammaispalveluissa käynnistettiin uusi työllistymistä tukevien toimintojen yksikkö vastaamaan talouden ja toiminnan haasteisiin. Yksikön tavoitteena on parantaa työllistymistä tukevien toimintojen laatua, lisätä läpivirtausta työtoiminnasta kohti avoimia työmarkkinoita ja tarjota osatyökykyisille kuntalaisia uudenlaisia mahdollisuuksia palkkatyösuhteisiin. Henkilöstöresursseja uudelleen kohdentamalla ja toimintakäytäntöjä muuttamalla omassa toiminnassa pystytään tarjoamaan työllistymistä tukevaa toimintaa 25 – 30 uudelle asiakkaalle. Vuoden 2016 alusta lähtien voidaankin luopua sosiaalihuoltolain mukaisen työllistymistä tukevan toiminnan ostamisesta lähes kokonaan.

Edellä mainituilla perusteilla on tarkoituksenmukaista irtisanoa kaupungin ja Vantaan invalidit ry:n välinen työllistymistä tukevaa toimintaa koskeva sopimus päättämään 31.12.2015. Asiakkaiden siirtymistä omaan toimintaan valmistellaan syyskaudella 2015.

Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksen 18.5.2015 § 19 mukaisesti puheenjohtaja päätti käyttää otto-oikeutta va. vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan viranhaltijanpäättökseen § 21, joka käsitellään lautakunnan 9.6. kokouksessa

Vantaan Invalidit ry on tehnyt 18.5.2015 kaupungille saapuneen oikaisuvaatimuksen viranhaltijan irtisanomispäätöksestä.

Vaatimukset lautakunnassa

Vantaan Invalidit ry vaatii

- 1) Päätöksen purkamista ja asian ottamista uudelleen selvitykseen.
- 2) Uuden päätöksen valmistelua niin, että Vantaan Invalidit ry ei joudu kohtuuttomaan tilanteeseen eikä vammaispalvelujen asiakkaiden oikeuksia rikota. Tämä tarkoittaa sitä, että asiakkaita kuullaan asiassa, paikkoja vähennetään porrastetusti esimerkiksi kaksi vuodessa ja hyödynnetään luonnollista poistumaa eläköitymisen kautta. Lisäksi selvitetään voiko joku muu yksikkö (esimerkiksi aikuissosiaalityö) sijoittaa asiakkaita työkeskus Visun työtoimintaan.

Vantaan Invalidit perustelevat vaatimuksiaan seuraavasti:

- 1) Päätöstä ei ole toimitettu tiedoksi lainmukaisesti.
- 2) Asiassa ei ole noudatettu hyvää toimintatapaa eikä kohtuullisuusperiaatetta.
- 3) Päätös ei ole tarkoituksenmukainen Vantaan kaupungin eikä päätöksen kohteena olevien vammaispalvelun asiakkaiden (Visun työntekijät) kannalta.
- 4) Päätös ei ole lain sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista hengen mukainen ja rikkoo vammaispalvelun asiakkaiden itsemääräämisoikeutta.

Hakijan oikaisuvaatimus, selvitys neuvotteluprosessista koskien Vantaan Invalidit ry:n Työkeskus Visun ostoista luopumisesta ja Vantaan Työllisyyspalvelujen selvitys on jaettu lautakunnan jäsenille.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 9.6.2015 § 15

Va. vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan esitys:

Päätetään, että viranhaltijan päätöstä ei muuteta esitysosassa mainituin perustein.

Perustelut

- 1) Vantaan kaupungilla ja Vantaan invalidit ry:llä on vuonna 2003 voimaan tullut sopimus sosiaalihuoltolain mukaisen työllistymistä tukevan toiminnan tuottamisesta. Sopimus on voimassa toistaiseksi ja irtisanomisaika molemmin puolin on (6) kuusi kuukautta.

Sopijapuolten välinen työllistymistä tukevaa toimintaa koskeva sopimus on kaupungin toimesta sopimuksen mukaisesti irtisanottu päättymään 31.12.2015. Päätös on annettu virheellisesti sähköpostitse tiedoksi, joten uusi alkuperäistä vastaava irtisanomista koskeva viranhaltijan päätös on lähetetty postin välityksellä palveluntuottajalle 22.5.2015.

- 2) Vantaan kaupungin ja Vantaan Invalidit ry:n välisen sopimuksen mukaan osapuolet neuvottelevat ja sopivat vuosittain palvelujen laadusta, määrästä ja hinnasta erillisessä toteuttamisohjelmassa.

Vantaan kaupungin vähenevä tarve kyseiselle palvelulle on ollut vuodesta 2012 alkaen palveluntuottajan tiedossa. Kyseistä seikkaa ja kartoitusta asiakkaiden siirtymisestä jatkossa kaupungin omaan toimintaan on käsitelty vuosittaisissa neuvotteluissa. Vantaan Invalidit ry:n edustajia on myös kehoitettu olemaan yhteydessä mahdollisiin muihin tahoihin, jotka voisivat jatkossa hankkia palveluja yhdistykseltä. Palveluntuottaja on siten ollut informoitu ja tietoinen kaupungin vähenevästä palveluntarpeesta ja mahdollisesta tulevasta sopimuksen irtisanomisesta.

Vuoden 2013 aikana kaikki Visun asiakkaat on tavattu ja heidän mahdollisesta siirtymisestään kaupungin omaan toimintaan on keskusteltu. Tuolloin on myös järjestetty myös tutustumiskäynti kaupungin omiin yksiköihin.

Vantaan kaupungin työ- ja päivätoiminnan linjauksista on lisäksi keskusteltu vuotta 2015 koskevista sopimusneuvotteluissa kahteen eri otteeseen 19.9.2014 Työkeskus Visussa ja 4.11.2014 Vantaan vammaispalvelujen tiloissa. Neuvotteluissa on käsitelty ostopalvelusopimuspaikkojen vähentämistä jatkossa, mutta tästä on vielä luovuttu neuvottelujen edetessä. Tällöin vammaispalveluilla ei ollut vielä tiedossa uuden oman yksikön käynnistämisen myötä saatavat uudet asiakaspaikat. Neuvotteluissa on tullut kuitenkin jo tässä vaiheessa vahvasti esiin se, että jatkossa Työkeskus Visun tuottamia palveluja vastaavat toiminnot pystytään ja tullaan järjestämään kokonaisuutena kaupungin omana toimintana.

Vammaispalveluun on perustettu vuoden 2015 alusta työllistymistä tukevien toimintojen yksikkö, jonka kautta voidaan ottaa uusia asiakkaita tuetun työllistymisen piiriin. Yksikön kautta voidaan tarjota sosiaalihuoltolain ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaista työtoimintaa ja työllistymistä tukevaa toimintaa. Kevään 2015 aikana yksikön toimintaa on kehitetty siten, että viimeistään vuoden 2016 alussa voidaan sosiaalihuoltolain mukaisen työtoiminnan ja työllistymistä tukevan toiminnan ostopalveluista luopua. Tästä johtuen ei ole enää jatkossa tarkoituksenmukaista hankkia kyseessä olevaa palvelua ostopalveluna oman toiminnan ulkopuolelta. Lisäkustannusennuste vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalueelle kaupungin oman ja yhdistyksen toimintojen päällekkäisyyksistä johtuen olisi arviolta noin 140 000 euroa vuodessa.

Vantaan Invalidit ry:n ylläpitämän työkeskus Visun ostopalvelusopimus on irtisanottu edellä mainitusta syystä päättymään vuoden 2015 lopussa. Päätöstä ja sen täytäntöönpanoa koskien Vantaan vammaispalvelut on tavannut Vantaan Invalidit ry:n ja työkeskuksen edustajat toukokuussa 2015.

Edellä mainittuun perustuen Vantaan Invalidit ry:n on tullut kohtuudella käsittää, että kaupunki voi hankkia kyseisiä palveluja tuottamalla ne itse tai hankkia ne hankintalain mukaisella kilpailutusmenettelyllä yksityisiltä toimijoilta.

Hankintalain mukaan vastaavat palvelut on nyt kyseessä olevalla vuosittaisella hankinta-arvolla kilpailutettava. Pääsäännön mukaan sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen hankinnat tulee avoimuus-, tasapuolisuus- ja syrjimättömyysperiaatteiden mukaisesti kilpailuttaa jo 100 000 euron ylittyessä sopimuskaudella. Mainitun rajan ylittyessä sovelletaan lakia julkisista hankinnoista, joka määrittää periaatteet ja menetelmät, jota hankintayksikön tulee käyttää sen suorittaessa hankintoja markkinoilta. Lisäksi nyt kyseessä olevassa vammaisten työllistymistä tukevaa palvelua koskevassa hankinnassa ei ole olemassa suoraan hankinnan perusteita hankkia palveluja tietyltä tuottajalta ilman kilpailutusta. Sanktiona hankintalain vastaisesta toiminnasta on mahdollista, että hankintayksikkö joutuu suorittamaan valtiolle seuraamusmaksun ja hyvitysmaksuja kilpaileville tuottajille.

Kaupunki on kuitenkin päätenyt siihen ratkaisuun, että kaupungin ulkopuoliselle palvelulle ei ole tässä vaiheessa tarvetta.

Edellä mainituilla perusteilla ja kohtuullisen kuukauden (6) irtisanomisaika huomioon ottaen ei voida todeta, että kaupungin toiminta olisi ollut kohtuutonta ja lojaliteettivelvoitteen vastaista.

3) Päätös Työkeskus Visun ostopalvelusopimuksen lakkauttamisesta on Vantaan kaupungin vammaispalvelun näkökulmasta tarkoituksenmukainen myös vammaispalvelun asiakkaiden kannalta. Huolimatta hyvästä ja pitkäaikaisesta yhteistyöstä Työkeskus Visun kanssa, jatkossa ostopalvelujen tilalle voidaan tarjota kaupungin taholta laadukasta omaa toimintaa. Työtoimintakeskus Visun toiminta on ollut asiakkaille pysyväisluonteista toimintaa, jossa ei ole tapahtunut Vantaan kaupungin arvojen mukaista läpivirtausta avoimille markkinoille tai mielekkäisiin työtehtäviin. Kaupungin palvelusta luopumisesta on keskusteltu sopimusohjausneuvottelujen yhteydessä jo usean vuoden ajan.

Kaupungin omassa yksikössä tarjottava työllistymistä tukeva toiminta tähtää työhön kuntoutumiseen ja läpivirtauksen lisäämiseen kohti avoimia työmarkkinoita. Asiakkaiden palvelu pystytään hyvin turvaamaan, vaikka työtoimintapaikka vaihtuisi. Vammaispalvelun näkökulmasta puolen vuoden siirtymäaika on riittävä asiakkaiden palvelujen uudelleen järjestämiseksi. ■

4) Päätös sopimuksen irtisanomisesta on uuden sosiaalihuoltolain hengen mukainen ja toteuttaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta. Vammaispalvelun työtoiminnasta kiinnostuneille asiakkaille pystytään kaikille tarjoamaan mielekkäitä tehtäviä omassa toiminnassa. Esimerkiksi uudessa Malminiityn asumis- ja toimintakeskuksessa laitoshuollon, pesulapalvelujen ja aterian tukipalvelujen järjestämisestä vastataan vammaispalvelun työtoiminnalla. Vammaispalvelun asiakkailla on mahdollisuus työllistyä toivomiinsa tehtäviin ja saada työkokemuksen myötä paremmat mahdollisuudet saada työtä myös avoimien työmarkkinoiden kautta.

Kaupungin toiminnassa toteutuu sosiaalisen kuntoutuksen sekä asiakkaiden yksilöllisyyden periaatteet. Tavoitteena on työelämään valmentava ja yksilöllinen sosiaalinen kuntoutus. Työtoimintakeskus Visun asiakkaiden kuntoutussuunnitelmat laaditaan yksilöllisesti ja eettisesti syksyn 2015 aikana. Asiakkailla on mahdollisuus valita missä tehtävissä tai missä yksikössä he haluavat jatkossa työskennellä. Myös aikuissosiaalityö on asiaa koskevassa kannanotossaan todennut, että Työkeskus Visun toiminta nykyisessä muodossa ei vastaa aikuissosiaalityön kuntoutuksen tavoitteita. Toiminnan järjestäminen omana toimintana on näin ollen kokonaisvaltaisempaa ja suunnitelmallisempaa ja ostopalvelusta luopuminen on perusteltua.

Käsittely:

Jäsen Teijo Kakko poistui kokouksesta esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi, koska hän toimii Vantaan Invalidit ry:n hallituksen jäsenenä (yhteisöjäävi, hallintolain 28 § 5 kohta). Jäsen Eero Salo poistui kokouksesta esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi, koska hän toimii Vantaan Invalidit ry/ Työkeskus Visun johtokunnan jäsenenä (yhteisöjäävi, hallintolain 28 § 5 kohta).

Kokouksessa pidettiin tauko ennen päätöksentekoa klo 20.50 – 21.05.

Jäsen Juha Malmi esitti, ettei ostopalvelusopimusta irtisanota. Esitys raukesi kannattamattomana.

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti seuraavan pöytäkirjalausuman: Lautakunta kiinnittää huomiota menettelytapoihin sopimuksen irtisanomisen yhteydessä, myös sujuvaan tiedonvaihtoon yhteistyökumppanien kanssa on kiinnitettävä huomiota.

Päätös:

Päätettiin, että viranhaltijan päätöstä ei muuteta.

Jäsen Juha Malmi esitti eriävän mielipiteen, joka liitetään pöytäkirjaan.

Täytäntöönpano: - Vanhus- ja vammaispalvelut
 - Vantaan Invalidit ry

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus

Lisätiedot:

va. vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja Timo Aronkytö, puh. 09 8392 1072
lakimies Kari Leppäkoski, puh. 09 8392 2531

Sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi